

PRÀCTICA JURIDICA DE LES SOCIETATS MERCANTILS DE CAPITAL

Tipus d'assignatura: optativa

Trimestre: Primer

Crèdits: 4 ECTS

Llengua de docència: Castellà

Coordinador de l'assignatura: José Ramón Salelles Climent

Dades de contacte:

Correu electrònic: ramon.salelles@upf.edu

Telèfon contacte UPF: 93 542 25 74

Horari de tutoria: dimecres de 13 a 14 hores, despatx 40139.

Professors:

FOZ GIRALT, Xavier, Advocat, Soci, *Roca Junyent*, x.foz@rocajunyent.com.

GELI FERNÁNDEZ-PEÑAFLORE, Eduardo, Advocat, Soci, *Uría Menéndez*, eduardo.geli@uria.com.

LEAGEY, Florence, Advocada, Sòcia, *Pérez-Llorca*, flegeay@perezllorca.com

MARISTANY RIVERO, Jordi, Advocat, Soci, *Maristany*, j.maristany@maristany.com.

PERDICES HUETOS, Antonio, Catedràtic de Dret mercantil, Universitat Autònoma de Madrid, antonio.perdices@uam.es.

SALELLES CLIMENT, José Ramón, Catedràtic de Dret mercantil, Universitat Pompeu Fabra. ramon.salelles@upf.edu.

SÁNCHEZ SOLÉ, Sergi, Advocat, Soci, *Garrigues*, sergio.sanchez.sole@garrigues.com.

1. PRESENTACIÓ I OBJECTIUS DE L'ASSIGNATURA

Les raons que fan particularment interessant l'estudi del Dret de les Societats Mercantils de Capital per a l'exercici de l'advocacia estan estretament relacionades amb la seva importància per a la pràctica. El Dret de les Societats Mercantils de Capital constitueix una matèria sobre la que, de forma rellevant, es projecta l'assessorament i la pràctica jurídica en l'àmbit del dret privat. De fet, els problemes relatius a la constitució i el funcionament de les societats mercantils, com ara el tractament dels conflictes entre socis, les modificacions estatutàries, la responsabilitat dels administradors, o la impugnació d'acords socials, per fer referència a alguns dels exemples més característics, són part important de la tasca de qui exerceix l'advocacia assessorant en matèries civils i mercantils. D'aquesta rellevància per a la pràctica es expressió la freqüent consideració dels conflictes que sorgeixen al voltant d'aquest règim pels jutges mercantils, amb competències específiques sobre aquesta matèria.

D'altra banda, l'estreta connexió del Dret de les Societats Mercantils de Capital amb l'estatut de l'empresa i de l'empresari, fa que qui pensi en l'exercici de la professió d'advocat en matèries relatives a aquest estatut, com és el cas del Dret Tributari o del Dret laboral i també del Dret penal, hagi de tractar amb problemes relatius i relacionats amb el règim de les societats de capital. En aquest sentit, l'estudi del Dret de Societats és indispensable per al tractament a la pràctica de qüestions fiscals i laborals i també ara, cada vegada amb més intensitat, de caràcter penal, com resulta del sentit de les recents reformes legals.

Els estudiants del Màster Universitari en Advocacia són graduats en Dret i, en conseqüència ja han fet estudis sobre la matèria que constitueix objecte d'aquesta assignatura. Aquesta formació en les institucions principals del règim jurídic ha de ser considerada per tal d'evitar innecessàries reiteracions. Es tracta doncs d'oferir als estudiants una formació que, amb consideració d'un nivell bàsic de coneixements, estigui orientada pel tipus de problemes que a la pràctica es plantegen en les societats de capital. Aquest plantejament es el que resulta més adient per la finalitat que es persegueix amb el Màster. El perfil del professorat, amb àmplia experiència en l'assessorament professional de certa complexitat dels socis i de les societats de capital, i en la docència universitària, està determinat per aquesta orientació.

D'aquesta manera, tota la docència de l'assignatura s'estructura al voltant de la consideració de casos i problemes significatius del Dret de les Societats Mercantils de Capital, per a examinar el règim jurídic i aprofundir en la seva comprensió i en la consideració de les seves implicacions. Es tracta doncs de que la tasca del estudiant sigui semblant a la que es pròpia de l'advocat, que ha de donar resposta a les diferents necessitats relacionades amb la constitució i funcionament de les societats de capital. Es fomentarà el desenvolupament d'habilitats específiques relacionades amb aquesta tasca, particularment en el que representa de ponderació de diverses alternatives i de fonamentació, mitjançant la correcta argumentació, de les solucions possibles.

2. PLA D'APRENTATGE DE L'ASSIGNATURA

a) Continguts, programació i professorat

Les classes tenen per objecte la consideració dels aspectes més rellevants del règim jurídic del Dret de les Societats Mercantils de Capital, tenint en compte la freqüència amb la que a la pràctica son

objecte de controvèrsia, així com per la seva centralitat per a la comprensió i aplicació d'aquest règim.

A cada classe correspon un tema; s'haurà posat a disposició dels estudiants amb antelació un cas que haurà de ser estudiat i discutit a la classe.

Sessió (1): Escriptura de constitució, estatuts de la societat i contractes entre socis.

Sessió (2): Integritat del capital, aportacions i prestacions accessòries.

Sessió (3): Restriccions a la transmissibilitat d'accions i participacions.

Sessió (4): Constitució i funcionament de la junta general.

Sessió (5): Negocis sobre les accions i participacions.

Sessió (6): Estatut dels administradors: nomenament, retribució i responsabilitat. El consell d'administració.

Sessió (7): Formulació i aprovació de comptes anuals. L'aplicació del resultat.

Sessió (8): Operacions de capital: augment i reducció.

Sessió (9): Impugnació d'acords socials.

Sessió (10): Separació i exclusió de socis.

Sessió (11): Modificacions estructurals. Estudi d'una fusió

Sessió (12): Dissolució i liquidació de la societat.

Distribució de les classes, horari i professors

Sessió	Dada	horari /grup	professorat
1	17.9	16.30 a 18.30 (GI)/18.30-20.30 (GII)	Salelles
2	22.9	16.30 a 18.30 (GI)/18.30-20.30 (GII)	Salelles
3	3.10	14.30 a 16.30 (GI)/16.30-20.30 (GII)	Perdices
4	9.10	16.30 a 18.30 (GI)/18.30-20.30 (GII)	Maristany
5	16.10	18.30 a 20.30 (GII)	Geli
5	23.10	16.30 a 18.30 (GI)	Geli
6	16.10	16.30 a 18.30 (GI)	Sánchez
6	23.10	18.30 a 20.30 (G II)	Sánchez
7	30.10	16.30 a 18.30 (GI)/18.30-20.30 (GII)	Salelles
8	4.11	16.30 a 18.30 (GI)/18.30-20.30 (GII)	Salelles
9	14.11	16.30 a 18.30 (GI)/18.30-20.30 (GII)	Legeay
10	21.11	16.30 a 18.30 (GI)/18.30-20.30 (GII)	Maristany
11	26.11	16.30 a 18.30 (GI)/18.30-20.30 (GII)	Foz
12	28.11	16.30 a 18.30 (GI)/18.30-20.30 (GII)	Salelles

Per a revisar els resultats esperats d'aprenentatge es pot veure l'Annex del document.

b) Hores de dedicació: 100 hores incloses les sessions i el treball de l'alumne.

c) Avaluació

L'assignatura s'avaluarà mitjançant la realització d'una prova final tipus test, amb preguntes d'opció múltiple, amb una única resposta correcta, sobre la matèria que ha estat objecte de les diferents classes. Cada errada penalitzarà amb 0.25 punts.

A la valoració final de l'assignatura es tindrà en compte la participació dels estudiants a classe.

Els estudiants, que no hagin superat l'examen, realitzaran un examen de recuperació amb el mateix format i criteris de correcció que l'examen final.

3. TEXTOS LEGALS I BIBLIOGRAFIA RECOMANATS

De manera consistent amb l'esmentada importància del Dret de les Societats Mercantils de Capital, la bibliografia és molt extensa. Com s'ha dit, s'assumeix el coneixement bàsic de la matèria propi de manuals i cursos de Dret mercantil, que són referències valuoses per a la preparació de l'assignatura. Interessa més bé fer referència ara a una bibliografia més específicament referida al Dret de les Societats Mercantils de Capital, destacant obres particulars en relació amb les sessions del curs, que poden contribuir a la preparació dels diferents casos. S'inclouen algunes obres de referència més generals sobre el Dret de Societats, pel seu indubtable valor per a la comprensió i aplicació del règim jurídic.

3.1 Bibliografia bàsica general

GONZÁLEZ FERNÁNDEZ, M^a. B., (dir.), *Sobre el contrato de sociedad*, Tirant lo Blanch, Valencia, 2024.
BERCOVITZ, A., (dir.), *Sociedades mercantiles*, Aranzadi, Pamplona, 2018.
DE EIZAGUIRRE, J. M^a., *Derecho de sociedades*, Civitas, Madrid, 2001.
FERNÁNDEZ DE LA GÁNDARA: *Derecho de sociedades*, volúmenes I y II, Tirant lo Blanch, Valencia 2010.
GARCÍA CRUCES, J. A. y SANCHO GARGALLO, I., (dir.), *Comentarios a la Ley de Sociedades de Capital*, Tirant lo Blanch, Valencia, 2021.
GIRÓN, J., *Derecho de Sociedades*, Madrid, 1976.
JUSTE, J., (coord.), *Comentario de la reforma del régimen de las sociedades de capital en materia de gobierno corporativo (ley 31/2014)*, Civitas, Thomson-Reuters, Cizur Menor, 2015.
MIQUEL, J., PÉREZ TROYA, A. (coord.), *Derecho de sociedades europeo*, Aranzadi, Pamplona, 2019.
NIETO, U., EMBID, J. M., dirs., *Estudios de Derecho de sociedades*, Tirant lo Blanch, Valencia, 2019.
PAZ-ARES, C., "Comentario de los artículos 1665 a 1708" en PAZ-ARES, C., Díez Pícazo, L., BERCOVITZ, R. y SALVADOR, P., (dirs.) *Comentario del Código Civil*, t. II, Madrid, 1991, p. 1299 y ss.
PRENDES, P. y otros (dirs.), *Tratado de Sociedades de capital*, Aranzadi, Pamplona, 2017.
RODRIGUEZ ARTIGAS, F., ESTEBAN VELASCO, G., y SANCHEZ ALVAREZ, M., (dirs.), *Estudios sobre Derecho de Sociedades. Liber Amicorum Profesor Luis Fernández de la Gándara*, Aranzadi, Pamplona, 2016.
ROJO, A., y BELTRÁN, E., (dirs.), *Comentario a la ley de Sociedades de Capital*, Civitas Madrid, 2011.
VALPUESTA, E., *Comentarios a la ley de sociedades de capital*, 4^a ed., Bosch, Barcelona, 2022.

3.2 Bibliografia bàsica per temes

AA. VV., *Las sociedades de capital. Sus intereses y sus conflictos*, Tirant lo Blanch, Valencia, 2021.
CABANAS, R., *Conflictos entre socios en la disolución y liquidación de sociedades. Cuestiones problemáticas en la práctica judicial y registral reciente*, Aferré, 2020.
CABANAS, R., *Modificaciones estructurales de las sociedades mercantiles*, Aferré, 2025.
CAZORLA, L. (dir.), *Acuerdos y pactos parasociales. Una visión práctica de su contenido*, Aranzadi, Pamplona, 2018.
COHEN, A. y GONZALEZ FERNÁNDEZ, M. B., (dirs.), *Derecho de sociedades. Cuestiones sobre órganos sociales*, Tirant lo Blanch, Valencia, 2019.

- COHEN, A. y GONZALEZ FERNÁNDEZ, M. B., (dirs.), *Derecho de sociedades. Los derechos del socio*. Tirant lo Blanch, Valencia, 2020.
- COHEN, A. y MUÑOZ PAREDES, A. (dirs.), *Deberes de los administradores de las sociedades de capital*, Civitas, Madrid, 2023.
- DE LA CÁMARA, M., *El capital social en la sociedad anónima, su aumento y disminución*, Madrid, 1996.
- DIAZ MORENO, A., VAZQUEZ, J. C., (dir.), *Estudios sobre la responsabilidad de los administradores de las sociedades de capital*, Aranzadi, Pamplona, 2018.
- EMPID, J. M., *Introducción al Derecho de los grupos de sociedades*, Comares, Granada, 2016.
- EMPID, J. M. y EMPARANZA, A. (dir.), *Las nuevas obligaciones de los administradores en el gobierno corporativo de las sociedades de capital*, Marcial Pons, Madrid, 2016.
- ESPÍN, C., y otros (dir.), *Estudios sobre el aumento y reducción de capital en las sociedades anónimas y limitadas*, Tirant lo Blanch, Valencia, 2024.
- FERNÁNDEZ DEL POZO, L., *La aplicación de resultados en las sociedades mercantiles (estudio especial del artículo 213 de la Ley de Sociedades Anónimas)*, Civitas, Madrid, 1997.
- FERNÁNDEZ DEL POZO, L., *La paralización de los órganos sociales en las sociedades de capital. Estudio de sus remedios societarios y una propuesta de reforma*. Marcial Pons, Madrid, 2018.
- FARRANDO, I., *El derecho de separación del socio en la Ley de Sociedades Anónimas y en la Ley de Sociedades de Responsabilidad Limitada*, Civitas, Madrid, 1998.
- FUENTES, M., *El presidente de la junta general de las sociedades de capital*, Aranzadi, Cizur Menor, 2020.
- GARCÍA CRUCES, J. A., *La convocatoria de la junta general de las sociedades de capital*, Tirant lo Blanch, Valencia, 2021.
- GIMENO-BAYON, R. y GARRIDO, L., (dirs.), *Órganos de la sociedad de capital*, Tirant lo Blanch, Valencia, 2008.
- GONZÁLEZ FERNÁNDEZ, M^a. B., (dir.), *Transmisión de acciones y participaciones sociales*, Tirant lo Blanch, Valencia, 2025.
- GONZÁLEZ FERNÁNDEZ, M^a. B., (dir.), *El derecho de separación y la exclusión de socios en las sociedades de capital*, Tirant lo Blanch, Valencia, 2021.
- GONZÁLEZ FERNÁNDEZ, M^a. B., (dir.), *Los acuerdos sociales*, Tirant lo Blanch, Valencia, 2023.
- HERNANDO CEBRIÁ, L., (dir.), *Conflictos de intereses en las sociedades de capital*, Marcial Pons, Madrid, 2022.
- HIERRO ANÍBARRO, S. (dir.), *Retribución de consejeros*, Marcial Pons, Madrid, 2020.
- JUSTE, J., *Los derechos de minoría en la sociedad anónima*, Aranzadi, Pamplona, 1995.
- JUSTE, J. y ESPÍN, C., (dirs.), *Estudios sobre los órganos de las sociedades de capital*, Aranzadi, Cizur Menor, 2017.
- JUSTE, J. y RECALDE, A., (coords.), *La junta general de las sociedades de capital, Comentario de los artículos 159 a 208 LSC*, Civitas, Madrid, 2022.
- MORALEJO MENÉNEDEZ, I., *La disolución de las sociedades de capital. Cuestiones de régimen jurídico*, Tirant lo Blanch, Valencia, 2023.
- MORALES, J., *El derecho de información en las sociedades mercantiles capitalistas*, José Mª Bosch, Barcelona, 2020.
- ORTEGA, E., (dir.), *Tratado de conflictos societarios*, Tirant lo Blanch, Valencia, 2019.
- PAZ-ARES, C., *¿Derecho común o derecho especial de grupos? Esa es la cuestión*, Thomson Reuters Aranzadi, Cizur Menor, 2018.
- PERDICES, A., *Cláusulas restrictivas de la transmisión de acciones y participaciones*, Civitas, Madrid, 1997.
- PULGAR, J., (dir.), *La nueva ley de modificaciones estructurales*, La Ley, Madrid, 2024.
- RODRÍGUEZ ARTIGAS, F., (coord.), *Modificaciones estructurales de las sociedades mercantiles*, Civitas, Madrid, 2009.

RODRÍGUEZ ARTIGAS, F., y otros (dir.), *Junta general y consejo de administración en la sociedad cotizada*, Thomson Reuters Aranzadi, Cizur Menor, 2016.

RODRÍGUEZ ARTIGAS, F., y otros (dir.), *El nuevo régimen de impugnación de los acuerdos sociales de las sociedades de capital*, Colegio Notarial de Madrid, Madrid, 2015.

ROJO, A., y BELTRÁN, E., (dirs.), *La responsabilidad de los administradores de las sociedades mercantiles*, 4ª ed., Tirant lo Blanch, Valencia, 2011.

ROJO, A., y BELTRÁN, E., (dirs.), *La liquidación de las sociedades mercantiles*, 3ª ed., Tirant lo Blanch, Valencia, 2016.

ROJO, A., y otros (coord.), *Las modificaciones estructurales de las sociedades mercantiles*, 2ª ed., Aranzadi, Cizur Menor, 2024.

SÁNCHEZ ANDRÉS, A., *El derecho de suscripción preferente del accionista*, Civitas, Madrid, 1974.

SÁNCHEZ CALERO, F., *La junta general en las sociedades de capital*, Civitas, Madrid, 2007.

-*Los administradores en las sociedades de capital*, 2ª ed., Civitas, Madrid, 2007.

SEBASTIÁN, R., (dir.), *Manual de fusiones y adquisiciones de empresas*, 4ª ed., La Ley, 2024.

**Annex. RESULTATS D'APRENTATGE
MATÈRIA 7: DRET MERCANTIL**

La *Matèria 7* del pla d'estudis del Mu d'Advocacia i Procura està formada per les següents assignatures:

- Dret de la propietat intel·lectual i la competència (4 ECTS, Optativa)
- Pràctica jurídica dels societats mercantils de capital (4 ECTS, Optativa)
- Dret concursal (4 ECTS, Optativa, 2on Trimestre)
- Dret global dels negocis. Global Business Law (4 ECTS, Optativa)
- Mercats financers: règim institucional i contractual (4 ECTS, Optativa)
- Dret de l'assegurança (4 ECTS, Optativa)

Per al conjunt de la matèria es contemplen els següents resultats d'aprenentatge:

RA4. Mat. 7.1. Determinarà en els casos proposats la forma societària més convenient per als interessos del client.

RA18. Mat. 7.2. Identificarà en les pràctiques proposades la jurisdicció competent en casos de contractació internacional.

RA21. Mat. 7.3. Inferirà en els casos proposats la relació entre el dret societari i el règim del Registre mercantil.

RA1. Mat. 7.4. Advertirà en els casos proposats les regles de funcionament de la junta general d'una societat de capital.

RA3. Mat. 7.5. Emprarà mitjançant la resolució de casos els principis que conformen el Dret de la Unió Europea.

RA12. Mat. 7.6. Reconèixerà en els casos proposats els conflictes d'interessos que es poden donar en les societats de capital.

RA8. Diferenciar, de manera clara i precisa, els interessos privats que representen els professionals del Dret amb els de caràcter públic l'execució del qual la llei i els tribunals li encomanen, en l'àmbit de la col·laboració amb els tribunals en l'execució de les resolucions judicials.

RA22. Implementar tècniques de treball en equip dirigides a aconseguir una major eficiència mitjançant l'accés a fonts d'informació, el coneixement d'idiomes, la gestió del coneixement i el maneig de tècniques i eines aplicades.

RA25 Desenvolupar treballs professionals en equips especialitzats i interdisciplinaris.

Aquests resultats d'aprenentatge provenen de la relació amb les competències del reglament d'accés a l'Advocacia i la Procura

https://www2.barcelonaschoolofmanagement.upf.edu/docs/memoria/ANNEX_Relacio_competencies_Reglament_resultats_aprenentatge_presentats.pdf